

بهنام خدا

چاپخونه

شماره یازدهم | بهار ۱۴۰۱

CHAPKHOONEH ART MAGAZINE

۱| نمایشگاه حاضر

There is a Dagger Hidden in the desk's drawer

توجه به زمینه و زمانه را می‌توان رکن اساسی در نگرگاه تاریخی دانست؛ اما این رندی در اکثر هنرمندان غایب است. توجه بر همه به موضوعات زمانه در وجه نخست، ویرانگر است و فروپاشنده و در وجه دیگر فراخوانی است به مواجهه‌ی شجاعانه. بروز این اتفاق در هنر ایران عجیب نیست که از بستر همیشگی خود، طنز، برخیزد؛ این طنز خاص شکاک ایرانی که قدمتیش از حافظ و سیاه قلم فراتر رفته و بعدها هم به اردشیر محصص می‌رسد، این کالبد که هر بار در زمانی که جامعه ایران بیشترین نیاز را بدان دارد، از نو از ضریح خود برخاسته و به میان آمده، اینجا هم با تلاشی برای به وحدت رسانیدن آفرینش و خود-ویرانی به میدان آمده؛ از این نرdban بلند از بُر رحمی با پله‌های بسیار طنازانه بالا رفته به پس می‌نگرد و رو به ما نیشخند می‌زند. اشارات تلخ و همزمان شوخ علی انصاری در آثارش در آن واحد وسیع و نامحسوس است، جهت استناد به دلهره از کلاژ و عکس بهره می‌گیرد. جنبه‌های تصویرسازانه و هوشمندانه، تفریح، بدگمانی و بازی همزمان در کپه انبوهی از خطوط درهم، عکس‌ها و رنگ‌ها به چشم می‌آید. واژه کاریکاتور برای وصف این آثار واژه زمختی است، آثار بیش از اندازه شورانگیزند، پرداخت سبک و ظرافتی که به شیوه شاعری نامحتمل در آثار وارد شده ما را از اقدام به انتساب واژه کاریکاتور به این آثار پس می‌راند. با این حال این جسم‌هایی وارفته نامتعارف، تغییر شکل داده یا ترکیب شده با عناصر حیوانی، عجیب‌الخلقه یا مسخ شده، خسته و کوفته طوری ژست می‌گیرند که انگار در مقابل دوربین‌های گرسنه پاپاراتزی قرار گرفته‌اند و علی انصاری با استقلالی شکفت‌انگیز ناظر این سیرک گزنه و عظیم است.

۲| دریاره هنرمند

علی انصاری متولد سال ۱۳۵۷ است و در سال ۱۳۷۶ دیپلم گرافیک خود را از هنرستان امین‌الدوله دریافت کرده است، مدتی به عنوان تصویرگر در ایران فعالیت داشته (از جمله همکاری با مجله روشن)؛ به ارمنستان رفته و به تحصیل و کار پرداخته، نمایشگاهی از چیدمان با موضوع هویت در ۲۰۰۸؛ نمایشگاهی به کیوریتوري سونیا بالاسانیان و با عنوان اینی که هست در ۲۰۰۹ برگزار کرده و در چند نمایشگاه گروهی و فستیوال هنری شرکت داشته است. در گرجستان و پاریس آثارش را به صورت انفرادی نمایش داده و در زمینه تئاتر، فیلم کوتاه، گرافیتی و کمیک استریپ فعالیت داشته است.

۳| اعضاء چاپخونه

صاحب امتیاز: خانه هنر شیراز | موتورخونه
مدیر مسئول و مدیر هنری: سپهر سیاح | ۴
سردبیر: شیدا بربار | ۳
دبیر پژوهشی: مریم رئیسی | ۲-۱
ویراستار: مرجان شعائیری
گرافیست: فائزه غیاثی
تصویر: پریا زارع

۱۳| جستاری کوتاه درباره فلسفه هنر

نقدی آغشته به کیک خامه‌ای

نمایشگاهها و موزه‌های ویژه هنرهای تجسمی، طی چند سال اخیر میزبان بسیاری از رویدادها، به ویژه اعتراضات بوده است. بسیاری عمل خود را واقعی در برابر کنش هنرمند می‌خوانند و برخی دیگر تنها راهی یافته‌اند برای جلب توجه خبرنگاران، عکاسان و منتقدین به موضوعی که می‌پنداشند از به نمایش گذاشتن و برگزاری رویدادهای هنری مهمتر است. مثال آن پرتاب کیک خامه‌ای به نقاشی مونالیزا است که با اندیشه‌ی حفظ زمین اتفاق افتاد. اما چه می‌شود که یک معترض محیط‌زیست موزه لور را برای «بیان» برمی‌گزیند. فضای اثر و حتی مخاطبین مکانی به نام موزه در دید پرتاب کننده کیک خامه‌ای چه انگاشته می‌شوند؟

مداخله‌ی جهان بیرون با یک اثر هنری گاه می‌تواند نوری باشد که تمام روز به آن تابیده می‌شود و گاه می‌تواند دست و پای مخاطبی باشد که در اثر شیرجه به سمت یک اثر معاصر، پرفورمنسی را رقم می‌زند. مداخله می‌تواند اجتناب ناپذیر یا به عمد باشد. انتخاب و انجام یک کنش در فضایی که بیش از هر مکان دیگری ادعای پذیرش ایده‌های نو و کنش‌های تجربی را دارد، حرکت تازه یا آوانگاردنی نیست؛ اما پرتاب یک شیء با کارکرد مصرف روزانه به شیء دیگری بالرُزش تاریخی-فرهنگی برای رساندن پیام «زمین را حفظ کنیم» حرکتی است که تنها به دنبال لنز دوربین می‌گردد.

انسان جهان معاصر آن قدر دوربین به دست این سو و آن سو حرکت کرده و حق ثبت و انتشار هر چیزی را به خود می‌دهد که دیگر برایش مهم نیست «جایی که ایستاده‌ام» کجاست، صرفاً اگر در دوربین ثبت شود و در صفحه‌ام به اشتراک گذاشته شود و لا یک بگیرد، معنایی را که «من» می‌خواهم پیدا می‌کند. چه روی «میلیون‌ها استخوان پاک نکرده‌ی گاو با بوی نامطبوع» باشیستید، چه بر آخرین قطرات به جامانده کnar «حوضچه نفت» فرقی ندارد؛ مهم تیتر خبرنگاری است که عمل ایستان را دلالت بر نه به ظلم و استکبار جهانی می‌خواند.

۴| اقتصاد هنر

این شماره به بحران مالی طولانی سال ۲۰۰۸ و ماهیت و تنوع واکنش‌های هنری به آن می‌پردازد. این بحران مالی به عنوان یک نتیجه جهانی شده سرمایه‌داری متاخر در ک می‌شود که با این وجود در سطوح محلی، منطقه‌ای و ملی متفاوت تجربه می‌شود. ماهیت آن چندوجهی است، پدیده‌ای که ریشه‌های تاریخی و پیشینه‌هایی دارد که پاسخ‌های معاصر را نشان می‌دهد. هنرمندان محدود به تعامل با اقتصاد از طریق یک ابزار خاص تحقیق یا یک نوع رسانه و پیام نیستند؛ بنابراین، سؤال اصلی این موضوع این است که نقش هنرمند در امور مالی، بحران و اقتصاد چیست؟ آیا هنرمندان باید اقتصاد را اصلاح کنند، آن را توضیح دهند، برای تغییر آن تلاش کنند، آن را در کنند، در آن شرکت کنند، یا هیچ کدام از موارد بالا؟ مقالات، پژوهش‌های هنرمندان و مصاحبه‌های ارائه شده باید به این پرسش‌ها از طریق دریچه‌ای گسترش دهند از جمله: مطالعات سوابق تاریخی مانند رکود بزرگ ۱۹۲۹ و بحران‌های ارزی در آمریکای لاتین در دهه ۱۹۷۰ پاسخ دهند. مداخلات مستقیم هنری در سیستم‌های مالی که فرآیندها و سیستم‌های ارزشی مبهم آن‌ها را آشکار و به چالش می‌کشد؛ ارزهای جایگزین که استعمار نو در بازارهای مالی جهانی را برجسته می‌کند؛ و بازاندیشی مدل‌های مالکیت بازار هنر مبتنی بر بلاکچین و همه و همه دریافتمن ریشه بحران‌های اقتصادی هنر مؤثر هستند. این موضوع که منشأ آن را در پانل کنفرانس انجمن هنر کالج در شهر نیویورک در سال ۲۰۱۷ می‌توان دید، به موضوعات مبرم در دست بررسی می‌افزاید و به دنبال تقویت گفتمان مداوم در مورد تلاقي هنر و بحران مالی است.